Ч. 290 (11.251). Львів, середа 28. грудня 1927. Opłata pocztowa zapłacona ryczałtem. РІК XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11–12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Крапка над і.

Львів, 27. грудня 1927.

Рада міністрів на своєму засіданні в дні 21. ц. м. ухвалила на внесення міністра внутр. справ зліквідувати Тимчасовий Самоврядний Виділ у Львові. Не помогли ніякі докази, ні правні аргументи старих досвідчених правників, що Т. С. В., як останок, як тенутор найвищого щабля галицького самоврядування, може бути знесений лише шляхом соймового закону. Марними й „недоцільними" виявилися поклики на те, що самоврядні справи є виключені з повновластей, даних президентові держави. Безуспішними були пригадки, що Т. С. В. мусить залишитися до часу покликання до життя тзв. воєвідського самоврядування, постановленого законом з 26. вересня 1922, або до часу ухвалення будучим соймом суцільного самоврядного законодавства для всієї сучасної Польщі. Ці копиці меморіялів і представлень теперішніх членів Т. С. В. потаяли в міністерських кошах, не лишаючи по собі навіть такого сліду, який лишає камінь кинений у воду.

Польська влада, прибравши до своїх рук Галичину, звернула свою увагу на галицьке самоврядування й його майно. Краєвий Виділ розпущено, а впливами в ньому поділилися „побідні" польські партії, згуртовані в тзв. Польській Ліквідаційній Комісії в Кракові і її львівській філії з рр. 1918 і 1919 під назвою: Правлячої Комісії. Ліквідаційна Комісія розпочала цілу низку ліквідацій, яка нечуваним важем налягла на галицьке населення. Перш усього зліквідовано Краєвий Виділ, бо він — мовляв — своїм істнуванням стояв на перепоні уніфікації „австрійської займанщини". А ліквідація Краєвого Виділу й назначення урядом Тимч. Самовр. Виділу була потрібна на те, щоби прибрати до рук краєве майно Галичини, півстолітнє надбання галицького населення. І ми бачимо, як будинок галицького сойму віддається університетові, з якого викинено всі українські катедри. І ми бачимо, як Вл. Грабський позбавлює Галичину її власних, власними засобами створених краєвих кредитових установ. І ми бачимо, як галицьке шпитальництво переходить до варшавського центра (до б. міністерства здоровля), щоби згодом після низки невдач знову вернути до Т. С. В. Але той Т. С. В. зложений з іменованців, не має ніякої свободи рухів, бо не має самостійного бюджету, бо є залежний від ласки варшавського центра. Вкінці всі покришки, все те, що можна підтягнути під слова: ut aliquid fessisse videatur — відкинено на бік, зірвано заслону з трупа галицького самоврядування і постановлено його поховати навіть без зайвих церемоній. Рада міністрів в дні 21. грудня 1927 поставила крапку над і над галицьким самоврядуванням, доконала його.

Таким чином формально істнуючому в останніх літах найвищому щаблю галицького самоврядування стято голову. Агенди Т. С. В. влучується до обсягу ділання державної адміністрації. Чи розділиться їх поміж теперішніх чотирьох галицьких воєводів (львівського, станиславівського, тернопільського і краківського), чи будуть вони скупчені в руках львівського воєводи, як правительственного комісаря, — це не міняє суті справи. Метою варшавського центра було скінчити з галицьким самоврядним „сепаратизмом", перевести уніфікацію сучасної Польщі, прийти в посідання всього краєвого майна Галичини. Quod erat demonstrandum! Сучасний уряд лише дотягнув з питомою собі безцеремонністю лінію, яку розпочали його хієнопястівські попередники. Треба було в озері державної адміністрації втопити галицьке самоврядування з його майном, треба було на найвищому щаблі галицького самоврядування довести до такого стану, який вже віддавна істнує в ділянці повітового самоврядування, себ-то що воно істнує на те, щоби удержувати кепсько платних державою старостів. Розуміється, що в такій ситуації громадське самоврядування, найнижчий щабель самоврядної схеми, відірване від ліквідованого на протязі останніх літ повітового і краєвого самоврядування, втратило свій самоуправний характер, зійшло на виключну комірку державної адміністрації.

Над галицьким самоврядуванням поставлено крапку над і. Зовсім природно, зявляється питання: що буде далі? Однак у нинішніх умовинах не можна на нього дати ніякої відповіди. Бо невідомі є пляни, шляхи і дороги нинішніх можновладців. Можемо тільки сказати: в самоврядній ділянці ідемо в чорну, нерозгадану темінь.

Молитовник і політика.

(Від нашого кореспондента).

Париж, 16. грудня 1927.

I.

Велике заворушення в Англії, таке велике й глибоке, що хвилі його через Ляманш докотилися аж сюди — зворушуючи нечисленні, правда, та політично й фінансово впливові круги тутешніх гугенотів, викликаючи зачудування в католиків і іронічну усмішку в невіруючих. Про заворушення в тутешній численній британській кольонії — і не згадуючи.

Що таке сталося?

Нижча палата англійського парляменту відкинула більшістю 247 голосів проти 205 предложений їй новий молитовник англіканської церкви, а в дебаті над цим новим молитовником (Prayer Book) чимало значна частина консервативної більшости голосувала проти урядового внесення, а ще й два чільні міністри, оба зрештою консервативці, різко промовляли проти себе, один за, другий проти.

Неанглійський світ, особливо світ католицький, не сходить з дива: яким чудом молитовник може бути предметом парляментарних нарад? Тай взагалі, як воно можливо, щоби таке „питання" хвилювало умами [illegible]ликої нації? Адже — перший-ліпший наш жовтодзюб „знає" це, і то [illegible]бре! — релігія ніщо інше, як „від[illegible]ле" явище, недостойне „поступо[illegible] людини, то що. Ну, наш „по[illegible]овець" також і в цьому питанні, у багатьох інших, недовчений і [illegible]иляється. Бо напр. в Англії (як[illegible]сетаки гріх назвати відсталішої [illegible]менше в культурі розвиненою ніж [illegible]на країна) релігія грає в громадс[illegible]му й одиничному житті людини [illegible]порядну ролю, і то незалежн[illegible] партійної приналежности. Такий [illegible]ціяліст Макдональд неменше ре[illegible]ний від консерватиста Болдві[illegible]а Болдвін неменше ліберала й [illegible]икала Льойда Джорджа. Всі вони [illegible]о церков своїх ходять, і пропов[illegible] слухають, і релігійними справ[illegible] живо цікавляться. І то не з лицем[illegible]тва, а щиро.

І, як дос[illegible]глійці на цьому не так уже зле ві[illegible]зять...

II.

Нехай і та[illegible]ле що парляментові до молитов[illegible]?

Англіканс[illegible]ерква — державна церква: її літ[illegible]я і її молитовники підчинені од[illegible]нні державного парляменту.

Високий англіканський клер рішився внести ряд змін у зміст дотеперішнього молитовника. Деякі з цих змін ішли на зустріч тій галузі англіканського клеру і пастви, що стремить до наближення з римською церквою, з її догмами, її духовою й моральною формацією, а головно з її дисципліною, яка виключає анархію й „більшовизацію" в церковному організмі.

Палата льордів новий молитовник приняла. Та коли предложення прийшло перед палату послів, противники його змобілізувалися. Вони просто розбудили давній страх перед „папізмом" і „папістами" — страх з часів Кромвеля, Єлисавети, Генриха VIII.

А що не засідає в нижчій палаті ні один з високих церковних льордів, то сам премієр Болдвін мусів забрати слово, щоби мотивувати предложення про молитовник. Мотивував він його оглядами на потребу одностайности й дисципліни у вірованні. Можливо, що предложення і було би знайшло більшість у палаті, якби проти Болдвіна не виступив у пристрастній промові його міністр внутрішніх справ Джойнсон Гікс.

На останнього навели острах постійні і щораз частіші „ухили" високого англіканського клеру в напрямі Риму. Ці „папістичні" познаки потрясли протестантським серцем міністра.

— Ви прете навпростець до Ватикану! — кликав він до прихильників нового молитовника.

Після його промови більшість заявилася проти „римського" курсу англіканської церкви.

III

На звістку про такий вислід голосування архиєпископ Кентерберський розплакався. Цей високий церковний достойник переконаний, що зміни молитовника неминуче потрібні, якщо має бути лад у церкві. Нижча палата відкидає ці зміни. Що далі?

Або в свідомости великої части вірних буде щораз більше поглиблюватися провал між старим текстом (суто протестантським і протиримським) і новою „римською" струєю у віруванні і практиках, себто в ближчому або дальшому часі прийде до розлому, який переведе в звязок з Римом велику частину англійців

Або, хотячи не допустити до розлому, архиєпископи рішаться проголосити свою повну незалежність від держави в релігійній ділянці і без дозволу парляменту видадуть такі розпорядки, які їм видаються потрібними в інтересі церкви і віри. Іншими словами, вони домагатимуться повного „віддержавлення" церкви. Себ-то оконечного розділу церкви від держави.

Можливо, що воно не станеться зараз завтра. Одначе воно висить у повітрі.

В. Левицький.

Опозиція заломилася.

Дальші виключення з партії на XV. зїзді ВКП. — Репресії. — Покаяння Сокольнікова. — Декларація 12-ти. — Троцькісти. — Безпощадна боротьба з ними. — Кінець зїзду.

Дуже грізна та наскрізь негативна постава XV. зїзду російської комун. партії до опозиціоністів, заповідження безоглядної боротьби з її головачами Сталіном, а далі постанова зїзду про виключення з партії ще й тих представників опозиції, що брали участь у зїзді, і накінець репресії проти опозиції, заініційовані на більшу скалю державним політичним управлінням (чека) ослабили її внутрішньо та розпорошили.

Зїзд виключив з партії між іншим Раковського, Муралова, Каменєва, Радека, Евдокімова, Авсєва, Смілгу, Смирнова, Пятакова, Лазаревича та інших. Усіх разом кругло 100. Між виключеними було дві фракції: одна під проводом Радека і Раковського, друга під проводом Каменєва. Раковський і Радек домагалися свободи пропаґанди своїх поглядів та свободи критики офіціяльної політики. Каменєв висував від себе і своїх однодумців менше радикальні вимоги, а саме годився на припинення протипартійної пропаґанди, але не похочував нічим підтримувати і боронити офіціяльної політики партії. Одначе ні вимог першої ґрупи, ні „невтральности" другої зїзд не приняв до прихильного відома, а одних і других виключив із партії. Майже рівночасно арештовано в приборуканні ДПУ видатного комуніста б. особистого друга пок. Леніна Мрачковського, що був між іншим організатором опозиції на Україні. Знов-же видатний член опозиції Сокольніков покинув опозицію та оголосив у пресі мотиви свого вчинку. Між ними є й такі, незвичайно характеристичні для опозиції та її внутрішньої незґраности:

„З уваги на істотні ріжниці поглядів, до яких дійшли непорозуміння в ділянці зовнішньої політики і внутрішньо-партійної лінії вже кілька місяців тому я повинен був покинути тих товаришів, з якими я йшов. Ті ріжниці поглядів, які відділяли мене від більшости Центр. Комітету, в значній мірі зліквідовані. Частина їх була перебільшеною. Я можу сказати, не сумніваючись, що по практиці дволітньої праці партії, по маніфесті, по проголошенні передзїздових тез і принятті на зїзді резолюції про звіт Ц. К. я у всіх засадничих питаннях солідаризуюся з партійною лінією".

Опублікування такої заяви одного з найвидатніших опозиціоністів (до того видатного фінансового фахівця) і арештування Мрачковського спричинили в рядах опозиції констернацію та посілили деморалі-

зацію. Наслідки того дуже скоро показалися. В часі останнього засідання XV. зїзду (19. XII.) звернулася група 12-ти найвизначніших опозиціоністів до зїзду зі заявою повної капітуляції та цілковитого підчинення всім вимогам партії. Під заявою підписалі й такі стовпи опозиції як Зіновєв і Каменев, а далі Евдокимов, Закаев та інші. Вони просять, щоби зїзд приняв їх назад до партії. Окрему заяву вніс Смілга, який підкреслює у ній, що хоч його й усунули з партії, то він і на далі остає чесним комуністом і що далі буде працювати для добра пролетаріяту.

Проголосив цю декларацію зїздові Риков. Зробила вона на учасників велике враження, але не зважаючи на те, що автори зарікаються вести в будуччині якунебудь пропаганду, що вповні підпорядковуються ідеольогічно та організаційно партії, зїзд всеж таки не приняв заяви до відома, а відіслав її на розгляд до Центральної Контрольної Комісії та Центрального Комітету партії. При тім приняв постанову, що рішення в справі декларації 12-ти може запасти щойно по шести місяцях і то лише в тому випадку, коли поведінка підписаних буде згідна зі змістом їх власної заяви та з постановами зїзду, при чому справу кожного підписавшого мусять покликані установи розглядати і вирішувати окремо. Ця постанова, відмовна для „покаянників“ скріпить без сумніву позиції теперішньої партійної більшости, зокремаж Сталіна.

Найзавзятіше і найконсеквентніше поступає досі Троцький і його група. Тому нічо дивного, що до тієї групи найгостріше віднісся і сам зїзд. В пресі появилися вістки, що в постановах зїзду про цю групу є між іншим таке місце: всіх сторонників другої партії (т. є. троцькістів) буде вважатися за контрреволюціонерів і ворогів народу. Наскількиж троцькістська група створила власну партійну організацію з власними осередками, філіями, гуртками, членськими вкладками і т. д. — то є вона не лише антипартійною, але й протирадянською і нелеґальною організацією. І тому то радянський апарат буде з нею боротися так само, як з усякими іншими контрреволюційними організаціями. З тієї постанови виходить, що троцькістів будуть нищити так само як білогвардійців, не тільки тюрмою і засланнями, але й приноровлюванням до них „найвищої міри соціяльного захисту“, тобто розстрілів.

Такими постановами про опозицію і закінчився XV. зїзд російської, званої тепер всесоюзною, комуністичної партії дня 19. грудня ц. р. До нововибраного Центрального Комітету ввійшло 71 членів. До Політичного Бюра вибрав зїзд Бухаріна, Ворошилова, Калініна, Куйбишева, Молотова, Рикова, Рудзутака і Сталіна. Генеральним секретарем і тим самим керманичем політбюра і всієї партії став знов Сталін. Він же й вийшов фактичним переможцем над опозицією.

Радянська Україна

Праці Ботанічного Інституту.

Внаслідок пятирічної науково-дослідної роботи катедри ботаніки, що нині її перетворено на інститут, зявилася низка наукових монографій та розвідок. Наступного року Інститут має ці праці видрукувати.

Археольоґічні розкопини в Київі.

Протягом минулого року коштом Київського ОВК та великої допомоги Окрнаросвіти археольоґічний комітет УАН (ВУАН) продовжував надзвичайно важливі для вивчення підземного Київа розкопини в садибі Трубецького та досліди Золотої Брами.

Звідомлення про роботи ВУАК-у.

Археольоґічний комітет УАН цими днями випустив з друку коротке звідомлення комітету за 1926 рік. Крім підсумків археольоґічної роботи на всім просторі України, „Звідомлення“ подає низку статтей про досліди, що їх зробили київські члени ВУАК-у в Київі, на Київщині, Поділлі, Чернигівщині та Полтавщині.

Патольоґо-Анатомічна Комісія.

Спільне зібрання УАН затвердило постанову Фізико-Математичного Відділу про заснування Патальоґо-Анатомічної Комісії та Патальоґічного Музею за головуванням акад. М. Мельникова-Разведенкова.

Орґанізація Всеукраїнської Академії Мистецтвознавства.

Головнаука визнала за потрібне організувати в Київі Всеукраїнську Академію Мистецтвознавства. Вже обрано спеціяльну комісію з фахівців ріжних галузей мистецтва на чолі з академиком О. Новицьким, яка опрацьовує проєкт утворення Академії. В Академії будуть 3 основні відділи. Всеукраїнська Академія Мистецтвознавства буде другою в Радянському Союзі після Російської Академії Мистецтв.

Вірші про Мазепу.

Академик Перетц знайшов в одному з архівів Київа вірші про Мазепу. Ці вірші досі були невідомі для дослідників. У віршах обвинувачується Мазепу в зраді й вихваляється царя Петра та Меншикова. На думку академика Перетца вірші написано ще за життя Мазепи, приблизно 1709—10 рр.

До орґанізації Української Художньої Ґалєрії.

Спеціяльне жюрі відібрало з експонатів Всеукраїнської Художньої Виставки „10 років Жовтня“ 150 робіт для орґанізації Української Художньої Ґалєрії. Серед відібраних експонатів є живопись, скульптура і ґрафіка.

Орґанізація Муніципального Музею в Київі.

За ініціятивою комісії Старого Київа й археольоґічного комітету в Київі незабаром має здійснитися проєкт орґанізації Муніципального Музею. Музейна конференція, яка недавно відбулася в Київі, звернулася до Укрголовнауки з проханням передати новому Музеєві так званий митрополичий будинок. У цьому Музеї будуть зосереджені всі експонати, що охоплюватимуть історію Київа з стародавніх часів аж до сьогодні.

Вшанування академика Д. Багалія.

Дня 10. грудня в салі Музею Революції відбулося вшанування 40-річної професорської і 50-тирічної наукової діяльности відомого українського вченого, одного з фундаторів Української Академії Наук, історика й академика Д. Багалія. На ювилейне свято прибули всі академики, представники наукових і громадських орґанізацій, що влаштували ювилятові урочисту овацію. З привітанням виступили президент Академії Наук академик Липський, а потім секретар Академії Наук академик Кримський, що передав Ювилятові „Ювилейний Збірник“ видання ВУАН. Від Сельбітеру виступив з привітанням Одинець і від Укрголовнауки проф. Семковський. Представник Окрвиконкому передав Ювилятові грамоту від робітників і селян Київщини. Відповідаючи на привітання, академик Багалій заявив, що він і надалі ще з більшою енерґією працюватиме в користь української культури.

Словник с.-г. термінольоґії 25-ма мовами.

Міжнародній Інститут Аґрікультури в Римі повідомляє про видання словника с.-г. термінольоґії у 25 мовах, в тому числі й українською мовою. Поясняльний текст буде виготовлений двома мовами — французькою та англійською. Праця розрахована на 3 тис. сторінок великого формату. Українську частину словника запропоновано скласти Інститутові української наукової мови.

Найближчі завдання в галузі піднесення сільсько-господарської продукції.

X. Висновки.

Сільське господарство — це орґанізм, в якому праця одного органу відбивається на стані іншого орґану. І так само, як і кожний орґанізм, мусимо й розвивати його всебічно, гармонійно. Перерозвиття одної галузі чи недорозвиття другої, може привести до поважних занедужань. Тому й апарат для піднесення с.-г. продукції мусить розвиватися всебічно гармонійно, рівнобіжно.

Ми переглянули головніші заходи до піднесення с.-г. продукції на українських землях по цей бік Збруча і Дністра.

Бачимо, що багато заходів не від нас залежить, що ми безсилі їх перевести в життя, бо занадто бідні і малоправні. Про ці галузі праці хай подбають наші політичні орґанізації, наші майбутні посли в соймі, наші представники в орґанах самоуправи.

Інші заходи цілком можливі до переведення в життя силами наших кооперативних та культурно-про-

---

Мих. Рудницький.

Танці та театр.

Кажуть що ґеніяльні відкриття були нераз наслідком сліпого припадку. Вся заслуга відкривчиків була тоді тільки в тому, що вони ствердили істнуючий факт, такий звичайний і природний як те, що є незалежне від людської волі. Після Архімеда та Шварца таке відкриття в нашім світі зробив я; а саме в той день, коли підчас вистави нашого театру почув у порожній салі голосніше тупіт ніг над своєю головою як слова суфлера до непідготованих акторів.

Це моє відкриття, давно відоме як явище, стане майже науковим законом, коли я перший сформулую його так: наша львівська інтеліґенція стоїть під планетою чарльстона. Як кожна нова правда, ствердження цього факту викликало вже загальне обурення. Коли я натякнув на це явище в театральній рецензії, 90 проц. танцюючих почало глядіти на мене оком бульдоґа, який не розуміє, навіщо йому відбирають останню кість, що лишилась йому як найсмачніший кавалок із бенкету.

Якби не те, що вони мають до мене зовсім невиправданий жаль і кривдять мене, я ніколи не прохав би у них прилюдно вибачення за мою нелискретність. Я розумію їх оргарію: „досить уже приємностей звязаних із патріотичним обовязком, філянтропією та громадянським примусом! Ми хочемо раз справжньої приємности по власнім виборі та вподобі!“ І вони танцюють. Так само як інші з власної приємности ходять на засідання, на пиво, а навіть пишуть статті, що теж нікого не торкаються. „А зрештою — чув я найщиріший арґумент — що мають танці спільного з театром? Чому ви не чіпаетеся тисячі інших, які не ходять навіть на танці, взагалі нікуди, і до театру ні?!“

Люди в розпалі щирости стають засліпленими і часто помиляються. Танці мають із театром багато спільного і тільки тому вони мене зацікавили. Я не про те, що згідно із традицією нашого театру навіть траґедія без танців виходить якось мляво. І не про той европейський балет, який в очах неодного жерця Терпсихори видається найвищим шпилем театрального мистецтва. Мене цікавлять танці як фізична та духова потреба сучасного інтеліґента. Всі знаємо, що вона прийшла до нас із Заходу як післявоєнна епідемія. Після літ придушеної атмосфери та жахливих картин люди відчули потребу реакції.

Танець як дуже людська потреба такий самий зрозумілий як потреба вряди-годи випити. Дехто згадав би естетику та ґіґієну. Деякі особи впевняють, що нема нічого кращого для здоровля як раз на місяць прочистити свій орґанізм алькоголем на протязі одної ночі. Ріжниці поглядів у цій справі такі розбіжні, що деякі починають пити вже день в день і не пють тільки раз у місяць. З тої самої причини аматори танцю танцюють тільки тоді, коли є час, гроші та нагода. Чи краще було би, якби вони за той час пили? На це можуть дати конкретну відповідь лікарі... коли діло йде про ґіґієну. Колиж про естетику, на це найкраще відповідають самі учасники танцю, які мають змогу подивляти привабливі порухи підстаркуватого покоління спраґненого відмолодження.

Ах, правда! є в усій цій історії ще й... голова. Між людиною, що всю ніч пе і людиною, що всю ніч танцює є важлива ріжниця: у першої мозок має приблиски небуденної інтеліґенції, коштом решти тіла; у танцюючого тіло працює весь час коштом мізку. На другий день мозок пяного не має великої пошани для своєї особи; мозок танцюриста вважає себе божеським.

Жорж Сорель у своїй студії про мистецтво звернув увагу, що незвичайне поширення музики можна розяснити тим, що в ній кожний почуває себе виконавцем. Хто сам грає, має ілюзію, що творить. Глядач у театрі може щонайвище бути відтворцем. І то при помочі мізку, коли в силі вжитись у світ бачений на сцені. Нинішне поширення танців має джерело в тій самій спонуці: творити щось самому. І то при помочі того, на що бодай половина людського роду є найбільше горда: свого тіла.

Людина, що відтворює щось, має почування, що її життя стає багатше. Може навіть щойно тоді почуває, що справді живе. Ніяка форма мистецтва не дає людині такого безпосереднього враження, як вона живе як танець, що вводить в рух усе тіло. Нема найменшого сумніву, що з танцем звязаний ще й дуже сильно і сексуальний момент. Факт, що тисячі поважних людей, які не мають ніколи сміливости прилюдно [illegible], не соромиться робити вихилясн своїм тілом в тісному звязку із заходами Цайнаха та Воронова. А що Воронов добачує єдину можливість відмолодження людства при помочі малп, люди пробують наблизитись до цього ідеалу.

Глузувати з танцю можуть лише люди невражливі на красу тіла. Але [illegible] що є ще вражливі на цю красу. Люди, що відчувають потребу танцювати, хотять висловить те, що переживають, так само як ті, що пишуть. Та що сказали би ви, які на всіх зайшов дур писання? Ви всі, що танцюєте, сповідаєтесь порухами свого тіла із порухів своєї душі. І тому не дивуйтесь, що деякі з вас доводять нас, що не танцюють, до сліз... сміху.

У кривулях чарльстона ми читаємо вашу тугу за чимсь, що виповнило би вашу нудьгу. Нудьгу, яку не в силі вам заступити ні книжка ні театр, ні товариська розмова. Ви хочете бути діяльними і стаєте акторами. Так, танцюючи, ви граєте молодих і веселих. А нема нічого веселішого як старі тіла, що хотять бути молодими і нічого сумнішого як веселість знуджених. Вам не треба театру, бо ви самі його творите. Ви даєте доказ чималої сміливости повторяючи прилюдно пози, які викрутасами ґротески мають мати в собі відблиск краси.

Та найсміливіші із вас не зважуються попробувати своїх сил як актори на сцені. Цього не навчила вас чужина. У культурних країнах великі письменники та діячі вважають своєю честю стати акторами. Кожний, що почуває в собі хист переливати світ пережиань жестами та словами, йде на сцену. Є й десятки тисячі танцюючих, денебудь, при якійнебудь нагоді. Але вони роблять це із такої самої простої потреби як їдять, пють, вправляються в руханці, читають книжки та ходять до театру. Вам, чарльстонова молоде[illegible], танці заступають лише ті потреби, що починаються вище ус[illegible] мізку включно.

Ось чому співчуваю з вами і [illegible] здро вам.

світних організацій і за них ми, очевидячки, не гаючи часу мусимо узятися дружно, енергійно та організовано. Нарешті є багато таких заходів, що залежать від волі окремого господаря. Це передовсім справа сільсько-господарської освіти. Коли людина хоче щось знати — вона може того знання добитись! Є книжки, є часописи, є знаючі люди, яким можна написати, яких можна розпитати про все, що когось цікавить — лише треба трохи пошукати, де є ті книжки, де — ті часописи, де — ті люди. Звичайно, що притому й витрати будуть, але на них не треба звертати уваги — все це окупиться.

Зокрема, маючи на увазі зиму й літо рахую найбільш нагальними справами: 1) справу організації зимових сільсько-господарських курсів та зимових с.-г. шкіл; 2) справу організації повітової та районової агрономії; 3) справу організації літніх експедиційних обслідувань українських земель; 4) справу організації колективних дослідів на селянських полях в найближчому літі; 5) Меліоративні заходи наступного літа; 6) Розробку пляну праці по с.-г. кооперації; 7) Розробку пляну праці по кредитуванні сільського господарства.

Кожне з цих важливих питань, на мою думку — мусить якнайшвидше розробити окрема комісія при одній з львівських централь. Разом всі ці комісії моглиб скласти Агрономічну Раду, при тійже централі, а ця Рада малаб вирішити і перевести в життя питання 8) — про скликання Українського Агрономічного Конгресу й інші загальні питання. Конгрес ухвалив би роботу Комісій, поробивши потрібні зміни, обрав би постійний агрономічний осередок, який далі і кермував би цілою справою агрономічної допомоги українському населенню по цей бік Збруча та Дністра.

А поки робота комісій буде перероблена, поки буде скликаний конгрес — одна комісія мусить вже зараз перейти до реальної праці — це комісія по організації сільсько-господарського шкільництва!

Присвятім один місяць — справі організації сільсько-господарських курсів!

Памятаймо, що як „нема знання нема й хліба“!

Агр. Віктор Доманицький.

Виборчий „реґіоналізм“.

Передвиборча конференція чотирьох воєводів.

Найактуальнішою і найживотнішою політично-господарською думкою, висуненою „санаційними“ ідеольоґами, є реґіоналізм. Про його суть, зміст, значіння і домагання мали ми вже нагоду говорити. Поки-що проявляється він тільки на виборчому відтинку. Його висловом є й передвиборча конференція в будинку львівського воєвідства. Як ми вже згадували, з ініціятиви і на запрошення львівського воєводи гр. П. Борковського, а з участю воєводів: станиславівського — Моравського, тернопільського — Квасневського і волинського — Меха відбулося 22. ц. м. зібрання всіх польських партій і груп, від політично й соціяльно найправіших до найлівіших (за винятком ППС), партій і груп арійсько і семітсько польських, у якого висліді створено одноцілий польський виборчий бльок на „кресах“, очевидно — з метою притягнути українські голоси на кандидатські лісти цього бльоку. Отже „реґіоналізм“ проявляється в тому, щоби не лише при допомозі польських і жидівських, але також українських голосів вибрати якнайчисленнішу польську парляментарну репрезентацію, рахуючи на те, що ці пляни прекрасно вдадуться з огляду на велике розбиття в українському таборі і поширення основ хлібоїдщини. Очевидно, після того можна буде вести вже й „реґіональну“ політику під польським прапором.

Ширший і вузчий виборчий „реґіоналізм“.

Передвиборча конференція у львівського воєводи, як бачимо, обняла ширський реґіон, бо переважаючу і рішаючу більшість української території під Польщею: Сх. Галичину і Волинь. Але реґіоналізм є ширший і вузчий. Таж обіжник міністра внутр. справ доручає взяти участь в реґіональному рухові не лише воєводам, але й старостам, бо „адміністрація мусить стати творчою силою, повною ініціятиви і підприємчивости“, щоби посунути далеко „самодіяльність льокальних властей“.

Виходячи з того заложення, волинський воєвода Мех, поминаючи свою участь в „ширшому реґіоналізмі“, довів до створення одноцілого польського виборчого фронту на Волині під назвою „Волинський Зединений виборчий Комітет“. Поки-що складається він з польських груп, але поляки мають візвати до виборчої співпраці організації і діячів усіх інших національностей, що заселюють Волинь(!!). Програма Комітету спирається на таких принціпах: а) вірности і льояльности до польської держави, б) співжиття і співпраці всіх національностей, що заселюють Волинь, їх рівноправности в законодавстві й урядових чинитьбах, в) виборчої програми з господарсько-реґіональним характером господарського і культурного розвитку Волинської Землі, г) підтримки політики марш. Пілсудського, ґ) виборчих ліст з характером державним і національно-мішаним.

Виставивши таку „програму“, „Вол. Зединений виб. Комітет“ має звернутися до організацій і діячів інших національностей з пропозицією приєднатися до цього Комітету.

Отже „реґіоналізм“ в повному ході. „Реґіонально“ виступає він покищо у виборчій акції.

Очевидно, тепер, після „реґіоналізму“ областного і воєвідського, приходить черга на виборчий „реґіоналізм“ у повітах. Воєводи зробили своє, тепер черга на старостів.

Вічевий рух.

Окружне віче в Угнові.

Дня 15. ц. м. відбулося величаве віче в місті Угнові. Простору салю читальні „Просвіти“ наповнили битком селяни з повіту. Всіх присутніх було понад 400 осіб. На віче прибули делегати Центр. Комітету Українського Нац.-Дем. Обєднання зі Львова пп. Лішинський Іван і Корчинський Іван. В год. 1-ій отворив віче короткою промовою голова Повіт. Нар. Комітету інж. Целевич Корнило. До президії обрано Івана Дужого, селянина з Хлівчан (як предс.), Наконечного Івана, селянина з Вербиці (заст.) і студ. прав Петришина Володимира (секретаря). Делеґат Лішинський Іван представив присутнім у довшому рефераті незавидне положення українського народу, висвітлюючи політику польських партій у всіх ділянках супроти українського народу. В часі його промови місцеві поляки під проводом судді д-ра Коздронського й писарчука Гонсьоровського перебивали і счиняли на салі крик, хотячи в той спосіб спровокувати селян і довести до розвязання віча. Одначе селяни виявили велику зрілість і вкінці войовничого Гонсьоровського викинули з салі, а судді дали на салі таку відправу, що він стояв уже цілий час в ні сих ні в тих і мовчав. Другий делеґат Корчинський Іван виголосив реферат на організаційні теми та візвав присутніх до одноцілого національного фронту в часі виборів. Місцеві санаційники, унсівці і сельробівці і тут перебивали, закликавши собі з вулиці „товаришів“, що мали провчити делеґатів. Відповідь на їх оклики дав делеґат Корчинський, що ясно представив кирпину роботу продажних хлібоїдських партій від унсівців до сельробівців включно. Присутні заявилися рішучо проти продажніх партій та рясними оплесками нагороджували делеґатів-бесідників. У дискусії забирали голос п. Данилович з Рави Руської, інж. Целевич і інші. Закрив віче теплими словами один з найсвідоміших селян в повіті Дужий Іван. В год. 5-ій закінчено віче відспіванням національного гимну й інших пісень. Викинені люди, що хотіли розбити віче, счинили потім авантуру на вулиці. Писар Гонсьоровський накидався на всіх і вся, закидуючи між іншим, що УНДО всіх підплатило. Належну відправу дав йому старенький 80-літній селянин Кіндрат Магура. Слід зазначити, що від якогось часу шляються по Угнівщині унсівські продажні прихвостні на чолі з Заворотюком. Наші люди повинні тим продажним типам дати належну відправу.

Присутній.

Нарада в Корчині Рустикальнім.

В дні 21-го листопада ц. р. відбулася в год. 5-ій веч. довірочна нарада в Корчині Рустикальнім, сколівського пов. Нараду скликано в організаційних справах. Нарадою проводив Меленчук Андрій, секретарював Кирчів Теодор. Делеґат Центрального Комітету УНДО п. Корчинський Ів. у двогодинній промові представив присутнім положення українського села і похід польських партій на здобутки українського народу. Опісля виясвив програму УНДО та напятнував руїнницьку роботу ріжного роду хлібоїдів. По рефераті виявязалася дискусія, в якій забирали голос: Меленчук Кирило, о. Козак Ігнатій, Кирчів Теодор, Безушко Гринь, Лучків Іван і богато інших. Потім приступлено до вибору нового громадського комітету Національного Обєднання, до якого увійшло 7 селян. Селяни зацікавилися сильно нарадою, бо богато їх явилося на зборах. Наради покінчено в год. 9-ій вечером.

Українська Опера.

Виступи М. Голинського і А. Рудницького в харківській опері.

Наші земляки Голинський і А. Рудницький, перший як оперовий співак, другий як дириґент опери, тішаться на Україні великим успіхом. Дня 14. ц. м. співав Голинський партію Хозе в опері „Кармен“, а А. Рудницький дириґував у тій опері. В харківських „Вістях“ з 17. п. м. находимо дуже прихильну оцінку виступу обох земляків пера Ткаченка.

„Далеко краще — пише Ткаченко — стоїть справа з виконавцями інших партій. Голинський (Хозе) дає правильне наростання драматизму, поволі підсилюючи виразність співу, розгортаючи дедалі більше свої прекрасні голосові дані і засобами вокалу даючи велике емоціональне напруження. Приємно вражає відсутність будь-якої сантиментальности в образі Хозе.

Оперу веде дириґент Антін Рудницький. Цей перший виступ дириґента в „Кармен“ виявив здоровий художній смак артиста, темпераментність та напружену динамічність в передачі і строгу ритмічність. Дириґент не вдається в деталізацію але його малюнок мельодії, ритму й форми чіткий. Особливо похвальним є прагнення дириґента досягти строгої ритмічности, чого так бракує більшості наших співаків та навіть і нашому кваліфікованому оркестрові. Отже, виступ молодого дириґента треба вважати за цілком вдалий, особливо, коли взяти до уваги прискорену підготовку вистави. Можна не погоджуватися з трохи прискореними темпами, що їх дає дириґент, але в кипучій музиці Бізе вони влучні і льогічно обґрунтовуються“.

Таку саму прихильну оцінку виступу обох їх стрічаємо і в харківському „Комуністі“ з 16. грудня ц. р. пера В. Костенка. Про Голинського пише він між іншим: „Голос Голинського і користування ним чудові (особливо горішні металеві звуки)“, а про А. Рудницького: „В особі А. Рудницького має харківська опера дириґента, цілком зформованого з художнього боку, дириґента з певним мистецьким обличчам“.

Студентські справи.

З життя українського студенства в Празі.

В Празі студіює тепер понад 600 українських студентів і студенток у чеських високих школах. Число це, справді, не дуже точне, бо нема тут якоїсь установи, щоб займалася такою річю, як статистика студенства та всеж таки настільки поважне що можнаб домагатися від молоді якоїнебудь праці чи бодай підготування до неї. Тимбільше що тутешнє українське студенство має повну особисту й політичну свободу, а живучи серед народу, що числом належить до наймениших славянських народів, але культурно стоїть найвище між ними, — має дуже добру нагоду приглянутися, яким чином чеський нарід осягнув те, що нині має і як те осягнене удержує.

Та щоб можна було сказати щонебудь про діяльність українського студенства в Празі, треба передовсім приглянутися його угрупуванню. Ріжних українських студентських організацій маємо в Празі велику скількість та на жаль, богато з них це лише „паперові“ організації, бо не виказують майже ніякої діяльности. Після політичної приналежности можна тутешнє українське студентство розділити на три ґрупі. Перша з ідеольоґією національною і сюди треба зачислити також соціялістів антирадянців. Друга, чисельно менша від першої, з ідеольоґією комуністичною, і сюди належить також богато соціялістів, прихильників радянського устрою. Третя чисельно чи не найбільша ґрупа не показує своєї політичної закраски, до ніякої станової організації не належать; це т. зв. „дикі“. Та цей розділ не має великого значіння в житті, бо бачимо, що богато націоналістів живе зовсім по приятельськи з комуністами, хоч для богатьох тутешніх комуністів, що вийшли з українського народу, головнож для їх провідників, усе, що не радянське, то буржуазне, вороже. Рідна Школа, Просвіта і т. д. — це все буржуазні установи і з ними треба боротися, або бодай їх неґувати. Для того про цю частину тут не згадуємо.

Щож до громадянської праці, то можна тутешнє студентство розділити також на три частини. Перша, чисельно досить мала, це ті, що їх можна побачити в більшости тутешніх організацій. Всюди, де тільки може, ця частина працює активно і виконує ґрос тої праці, яка удержує при житті студентські організації: Цесус, Національна Думка, Комітет Рідної Школи, Український Соціяльський Гурток, Національна Молодь, Бюро Праці, Леґія Українських Націоналістів та інші установи, в яких бере участь і старше громадянство (Соціольоґічний Інститут, а при ньому Музей і Архів, Український Республ.-Демократ. Клюб, Комітет будови Народньої Лічниці, Селянська Спілка, Позичкова Каса, Т-во українських пасічників і т. д.). Часто ті самі одиниці працюють у кількох організаціях. Висліди цеї праці, хоч і не такі, якими би хотілося їх бачити, та всеж такі що, не лише приносять певну користь в сучасному, але й виховують працьовників на будуче. А втім серед цих матеріяльних і моральних обставин, серед яких живе тутешня українська еміґрація, тяжко більше й жадати.

Друга частина, вже численніша від першої, це ті, що заплатять вкладку до своєї організації, прийдуть на збори, а часом і на сходини — і на тім кінець. Цим уважають усі свої національні обовязки виконаними. До виділу не згодяться ніколи бути вибраними. Є в них бажання, щоби „щось було“, але нема охоти приложити свою руку до того.

Третя частина, найчисленніша, це цілком інертна маса. Поза своїми особистими інтересами не знає і не хоче знати нічого. Про цю частину нема що й говорити.

Від якогось часу починає тут виринати ще одна течія. Покищо ще мала, але з того, що дотепер виявила, показується дуже голосною. Голосяться до неї ті, що зі всього незадоволені. На все нарікають, усе критикують, усе, що є, на їх думку недобре, але сами вони не хочуть до нічого взятися, до нічого приложити своєї руки. Зі своєю критикою виступають звичайно аж пост фактум. Не варто би над цим здержуватися, колиб не доходило до того, що поодинокі особи зачинають виступати публично й говорити в імени українського народу. Виступають вони звичайно не лише перед українцями, але й перед чужим студентством. Головним кличем цеї ґрупи є: Усунути старших українських громадян з провідних місць бо, — мовляв — вони не йдуть з духом часу, а їх місце малоб занятн молоде покоління. Хоч у Празі є кількадесять ріжних наших організацій, що час до часу дають реферати та відчити, то „носії“ цього нового клича не хочуть на таких рефератах чи відчитах виступати. Але всеж таки, щоб прилюдно виступати, просять кількох своїх торбонщів стасенти [illegible]

від фірмою якого можнаб було публично виступити. На таких виступах, замість говорити на оголошену тему, критикується і плюгавиться всі наші змагання від початку нашого відродження аж до останнього часу. Так напр. такий вічно критикуючий оголосив дискусію над посадами двох тутешніх українських студентів, та в майже двогодинній промові сказав про кожного з них одно речення. Але зате це була „критика" і лайка на Український Парлямент, Репрезентацію у Відні, на діяльність УНДО перед війною (?), на українські визвольні змагання під Польщею, під Росією і під Австрією, на взаємовідносини між урядом У. Н. Р. і Галицькою Армією, на стратегію українських армій, на український кооперативний рух, на український національний гимн, на Заповіт, на українські народні пісні, на політику УНДО в сучасному (...) на ведення процесу проти Шварцбарта в Парижі. Це все в одній „бесіді", що тревала не цілих дві години. Дальша дискусія пішла в такім напрямі, що підчас „промови" одного „українського доктора" студентство, щоб не слухати вульгарної лайки, вийшло з салі.

Не менше характеристична була інша така „дискусія", яку розпочав також один з тих, що голосять клич „усунути старших громадян, з провідних місць". Тема була: „Правничий розбір процесу проти Шварцбарта". Тут ініціятор уже держався теми, та нового нічого не міг сказати, бо такий розбір подав кілька днів передтим сенатор проф. Шелухин, хіба тільки, що часто дивувався, що й сенатор при своїм розборі дечому дивувався... А дальша дискусія розвинулася так, що виступив жид і сказав: „Ви, українці, таким поступуванням, як тут, нічого не осягнете: а вас на Україні не треба, бо Україна є тепер в добрих руках". Та вершком цинізму й безхарактерности був виступ одного з бесідників, члена організації, що пропагує ідеї третього інтернаціоналу. Цей бесідник у присутности кільканадцятьох жидівських студентів заявив, „що він українець і мусить бути антисемітом". А дальше „відкрив нову Америку" і сказав, що українське населення в Галичині в 1914 р. робило погроми. Чиста провокація!

Соромно стає, що до таких річей доводять і такі нісенітниці плетуть студенти високих шкіл, підчеркуючи до того, що вони українці. Правда, це лише одиниці, алеж вони виступають перед чужим студентством і говорять від українського народу та ще й чваняться, що вони мають відвагу до того признаватися. А при тім голосять ідею усунення старшого громадянства, щоб тільки самим стати на їх місце. Замісць стати до творчої праці, якої і тут є доволі, вони виладовують свою буйну енергію на такі безглузді „дискусії" і сварки і тим приготовляють себе на „провідників українського народу". До того вони дискредитують українське студентство перед чужинцями і знеохочують до праці тих, що бажають працювати для добра нашої справи. Але ми віримо, що вони як недавно зявилися, так само небавком і щезнуть. Майже все тутешнє наше студентство стоїть перед закінченням студій і буде змушене виїхати звідси, і то скоро, бо чеський уряд приготовляє тепер закон, яким буде майже цілком заборонено приймати чужинців на якінебудь посади. Приватні підприємства, що дали би заняття чужинцям, будуть змушені платити за це спеціяльний податок. В інших краях також нема виглядів на заняття для наших людей. Так тутешнє студентство буде змушене вертати на Рідну Землю, а там, думаємо, буде вже змушене поступати так, як того будуть вимагати потреби нашого народу. На це, треба вірити, рада найдеться. В. Т-к.

Загальні Збори „Просвіти".

Львів, 26. грудня 1927.

Сьогодня 26. н. м. відбулися в великій салі Музичного Інституту ім. Лисенка звичайні Загальні Збори Т-ва „Просвіта". Взяло в них участь понад 600 делегатів. Завтра подамо подрібний перебіг зборів, а тепер обмежимося тільки до подання результату доповняючих виборів до Головного Виділу.

На внесення д-ра **Біляка** вибрали збори величезною більшістю голосів комісію матку в такому складі: **Олекса Вислоцький**, селянин з Бірдищин, д-р **Кирило Трасн** з Ходорова, о. д-р **Пеляк Волод.** з Радехова, селянин І. Мигович з Небилова. Внесення д-ра **Кіцули**, щоби не вибирати Комісії-матки перепало.

Точно в 12 год. запропонувала Комісія-матка на голову Т-ва далі Михайла Галущинського, що Збори приняли довго невмовкаючими оплесками. На членів виділу запропонувала Комісія устами Вислоцького на місце 6-ти уступивших слідуючих кандидатів: **д-ра Івана Брика, дир. Колтунюка Ярослава, проф. Терлецького Омеляна, о. Олиновича Іларія,** пароха Лисенич, **д-ра Терлецького Михайла і д-ра Раковського Івана**; на заступників виділових запропонувала: С. **Магаляса, Кліща Мих., Волицького Омел. Мурського Петра, Павликовську Ірину, Стефаніяського Михайла**; до Ревізійної Комісії: **д-ра Волод. Охримовича, Филиповича Івана, Капусту Миколу, Лазорка Михайла, Сполітакевича Івана**; на заступників членів Контр. Комісії: **д-ра Барвіяка і Кисілевського.**

Всіх тих намічених Комісією-маткою кандидатів вибрано подавляючою більшістю голосів, проти 46 учасників, які віддали свої голоси на лісту т. зв. „робітничо-селянського" гуртка. На чолі тої лісти стояв як голова Т-ва **Степан Рудик**, редактор журналу „Культура".

ВІТОС ПІДДАЄТЬСЯ.

Краків, 26. грудня 1927.

„Вашвуд" подає, що Вітос на зборах послів і мужів довіря „Пяста" заявив, що годиться на концепцію сен. Бойка, щоби поперти при виборах акцію Зєдночення Люду. Вітос зазначив, що піддається під команду сен. Бойка, бажає співпрацювати з урядом і до виборів хоче приступити в урядовім бльоку. Колиб було потрібно, готов не кандидувати.

273 і пів ЛІТ ТЮРМИ.

Луцьк, 26. грудня 1927.

У суботу закінчився процес 57 осіб, обвинувачених за приналежність до К.П. З.У. Десятьох обвинувачених засуджено на кару вязниці по 8 літ, 9-х на кару вязниці по 6 літ, двох на кару по 5 літ, 12 на кару по 4 роки, чотирьох на кару по 3 роки, сімох на кару по 2 роки, одного на 6 місяців вязниці. Крім того одного засуджено на 4 роки вязниці, одного на 3 роки, трьох на кару по 2 роки дому поправи.

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією Ів. Стадника (вул. Шашкевича).
Перерва.

Міський великий театр:
27-го „Паганіні".
28-го „Д-р Юлій Сабо".
Початок 7·30 вечером.

Міський „Театр повин":
27-го „Д-р Юлій Сабо".
Початок 7·30 вечером.

Кіна.
„Палас": „Перла гарему".
„Лев": „Королева сторчиків".
„Апольо": „Флірт з небішиком".
„Фатаморгана": „Скомпромітована молодиця".

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·85, Ню Йорк 8·85, Льондон 43·42, Цюріх 171·92, Париж 35·01, Брукселя 24·89, Медіолян 48·26, Амстердам 359·62, Прага 26·35, Штокгольм 240·28, Копенгага 238·15, Осльо 236·75, Данціг 173·20, Відень 125·46, Берлін 212·20, Канада 8·88.

Збіже.

Пшениця двірська 47·25—48·25, пшениця сільська 45—46·50, жито 38·00—39·00, ячмінь бровар. 38·00—39·00, ячмінь на мливо 32·75—33·75, ячмінь пастівний 30·00—31·00, овес 32·00—33·00, кукурудза румунська 33·57—34·25, бараболі рафовані 5·50—6·60, фасоля біла 40—50, фасоля кольрова 40·00—45·00, горох півікторія 65—69, горох полевий 40—50, бобик 33·50—34·50, сіно 7·50—8·50, солома 4·25—4·75, гречка 36·00—38·00, льон 68·00—71·00, ріпак озимий 61·50—62·50, мука пшенична 40-проц. 84·00—85·00, мука пшенична 50-проц. 76·50—77·00, мука житня 50-проц. 59·00 грисік кукурудз. 3—34, мука кукур. 36·25—37·25, отруби житні 24·15—24·75, отруби пшеничні 24·75—25·25, крупи гречані 73·00—74·00, пшоно 71·25—75·25, крупи ячмінні 57—58·50, конюшина червона 233—265, мак синій 100—110, мак сивий 65—100, мішки ютові, нові 1·60—1·80, мішки уживані 1·30—1·60.

НОВИНКИ.

— **Вчерашнє число „Діла"** забрала нам поліція, не подавши за що. Тому нинішнє число видаємо в збільшеному обємі. Наших передплатників просимо не рекламувати „Діла" ч. 289, бо на нього поклала руку поліція.

— **Великий політичний процес.** Дня 24-го січня 1928 р. почнеться перед судом присяжних велика розправа проти 17 українців, обвинувачених у державній зраді, шпигунстві, а двох із них у вбивстві куратора Собінського. Процес передбачують на три тижні. Вестиме ради. Ангельський, обвинувачувати прокур. д-р Лапевський. Склад суддів присяжних ще невідомий і буде вильосований цими днями.

— **Погода.** Великий мороз розмяк як суворий батько, що завадто розгнівався на свої діти. Люди, що зібрали великі кожухи та теплі хустини з недовірям виставляють голову. Берлін випередив усі наші столиці; там нежданно настало 8 ст. тепла і всі вулиці залила вода, що перемінила їх у болото. Управа міста не може очистити вулиць. Тільки в Австрії мороз держиться на далі.

— **Син убив батька.** В понеділок 26. грудня на Богданівці Михайло Костирко вбив вистрілом з револьвера свого 64-літнього батька Івана. Вбийник зізнав, що батько пропивав заробок, не давав нічого на удержання родини. Критичного дня батько, вернувши з шинку, счинив авантуру з матірю. Син виняв револьвер із шафи, приложив дуло майже до голови батькові і вистрілив двічи. Потім сам хотів убити й себе, але брат перешкодив йому. Костирка відставлено до вязниці.

— **Вояк убив наречену.** На Замарстинові, при вул. Водній ч. 4, вояк Болесл. Шувальський убив свою наречену Галятовичівну в домі її батьків. Опісля сам вистрілив собі у груди. Шувальського відвезено в грізнім стані до шпиталю.

— **Померла вдова по Пшибишевськім.** В пятницю померла у Кракові вдова по недавно помершім письменнику Ст. Пшибишевськім, Ядвига Пшибишевська з дому Гонсовська.

— **Після побиття Ад. Новачинського.** Побитий співробітник „Газ. Пор. Варшавск-ої" все ще небезпечно хорий. Спочатку йому було відняло мову наслідком стрясення мізку. Кости черепа в кількох місцях є нарушені. Поліц. слідство держуть у тайні. Одиноким свідком побиття була робітниця Зємба, яка надійшла в хвилі, як напасники намагалися викинути Новачинського з авта у саджавку.

— **Львівська темна хроніка.** На Сигнівці найшли неживу в керниці 25-літню Анну Юн, з головою загорненою сильно в хустину. Підозріння вбивства паде на її пасерба, якого арештували. — Арештували молодця без ніякого зайнятя, Казимира Пелеха, що збирав оголошення на „Адресник", а в дійсности жив із вуличної дівчини, яку звів на шлях розпусти. — Поліція піймала дальших членів злодійської спілки, що ограбила кілька більших крамниць, а також скромніших мистців, що вдоволялись чужими портфелями. Їх прізвища: Вялововс, Гіпіг, Шварц, Гамер і Стайль.

— **Із сільських трагедій.** У Чорткові суд присяжних судив селян з околиці Теклю Василик і Івана Шкільного за потайне вбивство мужа Теклі. Коли Йосиф Василик був у Канаді, його жінка почала жити з молодим парубком Шкільним. Муж вернувшись з Канади ствердив це, але коли жінка розкаялась і обіцяла поправу, вибачив їй. А проте потайки продовжувала далі роман із Шкільним. Епільогом цього роману було спільно обдумане вбивство Василика, якого задушили в ночі та повісили в стодолі, буцімто він скінчив самовбивством. Теклю Василик засудили на шибеницю, а її спільника Шкільного на 10 літ тяжкої вязниці. Є це вже четвертий засуд смерти в Чорткові за короткий час.

— **Для кандидатів техніки.** Дістаємо проспект саксонської техніки в **Hainihen** яка подає до відома всіх, що хотіли би виїхати на технічні студії на чужину, що має відділи будови машин і залізн. мостів, для інжинірів і веркмайстрів. Писати можна туди українською мовою на адресу: **Technikum, Hainichen, für Mahr David, Sachsen.**

— **Рекорди.** Летун Каліцо обвинувачений у фальшивім леті на висоту, признаний слідчою комісією в Парижі таки рекордистом з 9. жовтня 1924 р. у леті на 12.066 м. Але йому відберуть відзнаку „почесної легії", тому, що в 1927 р. він хотів пофальшувати новий рекорд. — Найстарший відсилач радіо у світі є свіжо відкритий під Берліном у Зеєзен. Він має 120 кільоватів і 22 Амперів. — Два льондонські денники підписали з норвежською фабрикою паперу контракт на доставку... 70.000 тонн паперу, вартости 17 міл. норвежських кор. — У Варшаві переведи за 2 дні 40 ревізій в осіб підозрілих у комунізмі. — У Мадриді померла одна із найстарших акторок у світі Ага Гонзальос у 105 р. життя, граючи ще до останніх літ. Вона була простого походження і найбільшою еспанською драм. артисткою; вміла напамять 1000 роль.

— **Літературний кутон.** Польський поет Леопольд Штаф дістав державну нагороду за том поезій „Ігольне ухо" на підставі присуду жюрі складеного із представників ріжних письменських товариств і делеґатів м-ства освіти. Жюрі 5 голосами проти одного вибрало згаданий твір на нагороду, а міністерство признало його як виїмково визначне літературне явище на протязі останніх 3-ох літ, що не лише збогачує літературне надбання поета, але ще й переходить до скарбівні рідної літератури. — У Мюнхені помер сеніор нім. письменників Міхаель Ґеорґ Конрад у 82 р. життя. Із його повістей найбільше відомі „Розумні дівиці", „Маєстат", „Про що шумить Ізар" і „У пурпуровій темряві". Він оснував у 1883 р. передовий журнал „Ґезельшафт", був одним із перших, що зрозумів талант Ібсена, Золі, Гавптмана, Демеля та Ліліенкрона. — У Льондоні продали рукопис Золі з повісти „Доктор Паскаль" за 20.000 зол. себто за більше ніж він дістав за неї гонорару. За оригінал одного славного вірша Роберта Бернса „Моє кохання, мов червона рожа" заплатив якийсь аматор поезії 85.000 золотих!

— **Чудасії.** Вища Палата в Будапешті вела дискусію над такою справою: один з її членів Валентин Шиї є дрібним господарем із села Наґі-Ігманд. Місцевий суддя визначив його як і всіх інших мешканців по черзі на нічного сторожа. Шиї заявив, що вартувати не буде, бо така функція не личить його становищу „льорда". Суддя подав його в суд. А щоби Шиї міг стати перед судом, його товариші з „палати льордів" мусіли зняти з нього „ненарушність". І вони це зробили. Нехай суд журиться такою важкою проблемою: чи функція нічного сторожа ображує становище члена „Вищої Палати".

— **„Суха" Америка.** Ліга тверезости в Ню-Йорку видала бюлетен, який стверджує, що боротьба з алькоголем стає щораз важшою. За минулий рік поліція арештувала 711.000 осіб у нетверезім стані. Згадана Ліга „сухого режіму" призначила 10 міл. дол. на нову пропаганду проти алькоголю. Варт було би обчислити, скільки коштує Америку кожний непючий громадянин.

— **Небуденна виставка.** Відомий паризький лікар умових недуг Марі, влаштував оригінальну виставку, яка має чималий успіх. Він зібрав образи та різьби численних своїх пацієнтів, божевільних із мистецьким талантом. Неспеціялісти не в силі відріжнити більшости цих творів від мистецтва деяких модерних напрямків. Відомо, що одним з найбільше популярних гасел модерного мистецтва було визволитись від усякої контролі розуму та довіритись своїм підсвідомим духовим силам. Чимало із виставлених творів має всі прикмети справжнього таланту. Інші не ріжняться нічим від творів нормально думаючих артистів. Та загальна риса цих творів: посвоячення із наївним мистецтвом первісних народів, в яких уява схожа з діточою уявою.

— **Акторська карієра.** У Льондоні грають тепер одну пєсу, яка зробила славним не автора і не головного її актора, а зовсім звичайного дебютанта... і то не з огляду на його акторський талант. Цей актор-дебютант: Джон Елліс, кат по професії. В 1924 р. він пішов на пенсію повісивши за все своє життя 203 злочинців. Та заробив на цьому так мало, що не міг жити з пенсії. Елліс каже, що після війни тільки катам не підвищили в Англії плати. Він шукав довго зайняття. Став фризієром. Та коли клієнти довідались, що їх голова в руках... ката, вони з острахом відходили до іншого фризієра. Аву-ж у такого професіонала прокинеться стара жилка? Аж ось Елліс зустрів директора малого театру, який ставив пєсу, де виступав дійсний кат, що на сцені мав затягати шнурок на шию славного бандита. Він запропонував Еллісові ролю в цій пєсі. Цей згодився. Виступив на сцені як виступав при всіх екзекуціях: весь у чорному, з червоною хустиною за поясом. Кат виходить на поміст, звязує героєві-бандитові руки і ...

ти, накидає зашморг на шию і вибиває зпід його ніг дзвіндик. Актор повис у воздусі, але живе тільки тому, що він опирається на підставі, невидимій для глядачів. Відомий актор, що грає ролю бандита, Морріс, оповідає, що за кожним разом він має жахливе враження, що на шию закидає йому шнур дійсний кат, який робив це стільки справжнім злочинцям. А публика реве із зворушення. Театр повний. Аж преса почала кричати і генер. театральний цензор покликав до себе директора театру, домагаючись скорочення цієї катівської сцени. А Елвіс у ролі актора каже: „Я хвилююсь на сцені більш як підчас дійсної екзекуції". А може би директори наших театрів попробували заангажувати на актора людину з якимсь сензаційним минулим?

— **Світова всячина.** Союз малярських артистів звернувся до бурмистра Будапешту із проханням, щоби не дозволяв гостинних виступів чужинним театральним трупам. — Альбанський сенат прийняв законопроєкт, щоби Ахмед-Зогу міг носити титул „спасителя нації". — Перший льорд англ. адміралітії заявив у парляменті, що Англія не змінить своєї морської програми під впливом нових плянів Америки: збільшити свою фльоту.— Райхстаг прийняв законопроєкт, щоби побільшити плату державн. урядовцям. — У Сао-Паульо (Бразилія) відкрили нові нафтові терени. — Провідник індійського націон. руху Магатма Ганді занедужав наслідком апоплексії. — У Мукдені зловили двох комуністів, що хотіли висадити у воздух арсенал і розстріляли їх. — У долині Ганга (Індія) епідемія холери триває далі. На протязі тижня 1.200 нових недужих. — У 200 милях на півд.-схід від канарійських островів запримітили 5 величанських криг. — Француський корабель розбився на скелях недалеко Португалії. — У Драммені (Норвегія) згоріла великанська фабрика паперу вартости 4 міл. дол.

Луговий Вечір.

Прилюдний виступ відділів львівського „Лугу".

Товариство руханкове „Луг" у Львові, що має велику салю на вправи і сходини при вул. Коперника ч. 5, влаштувало 16. ц. м. прекрасний Луговий Вечір у салі Т-ва Лисенка. Вечір пройшов з таким успіхом і так захопив дозолі численно зібрану публику, що годиться присвятити йому окрему згадку.

Годі переходити нам подрібно незвичайно богату його програму, що складалася аж з 12 найріжнородніших точок, а все таки скінчилася вчасно і певно нікого не втомила. Але відмітити мусимо грацiозні вправи Луговичок хустинами, національні танці малих Луговичок (гідні того, щоб їх запродукувати в найкращій оперетці), вправи Луговичок палицями, вправи малих Луговичок хустинами, ритмічні вправи Луговичок до пісні „Чорна ріля ізорана" й ін. Окремо слід згадати про національні танці, виведені 4-а парами і трудні мішані вежі, виведені 7 Луговичками і 12 Луговиками. З вправ малих хлопців відмітимо вправи малих Луговиків на козлі і вежі малих Луговиків; з вправ старших Луговиків (було їх 20) заслугують на увагу дуже трудні вправи на коні (виведені просто бравурно) і вежі, що вимагали незвичайної вручности (10 Луговиків).

Зовсім окреме місце в програмі цього вдатного вечера займала показова боротьба боксу (2 пари), а також прегарно виведена руханка важкої атлетики (10 Луговиків) і показова боротьба важкої атлетики (2 пари). Одно і друге вказувало на те, що львівський „Луг" плекає в себе дуже ріжнородні ділянки спорту і то в найширших розмірах. З того, що ми бачили, видно, що він виробив уже дуже гарних боксерів і силачів і час, щоби виступив з ними на окремім вечері (евентуально до спілки з Соколом-Батьком і Спорт. Т-вом „Україна").

Треба ще зазначити, що вечір зачався точно і всі точки його програми виконувано швидко одну по другій, без зайвих павз. Постава всіх виправляючих відділів — а було їх, як читач бачить, немало! — була увесь час бадьора, просто зразкова. Жаль тільки, що між захопленою публикою не було буквально нікого з львівської української інтелігенції. Всі присутні, як вправляючі на сцені, так і люди на салі, рекрутувалися майже без виімки з найбідніших робітничо-ремісничих кругів українського Львова. Українська інтелігенція могла теж провести цей вечір дуже гарно, а навіть дечого навчитися.

Ініціяторам і впорядчикам цього гарного вечера, зокрема голові „Лугу" д-ру Дашкевичеві, заст. голови п. Козланюкові, п. Мамчаківній і студ. Мамчакові, належиться щире признання за їх велику, повну посвяти працю.

Дописи.

ПРАГА. (До відносин в українській гімназії. Ще одно виснення).

В ч. 274 „Діла" проф. Ярема, як б. директор української гімназії в Празі, вмістив „виснення" на мій допис про цю гімназію (ч. 266 „Діла"). Щож саме спростовує проф. Ярема?

1) Факт примінення тілесної кари проф Ярема спростовує в такий спосіб: так, дійсно виховник ударив учня за непослух, але це було один раз і два роки тому назад. „І ось який висновок з цього, — так пише проф. Я. — робить автор (себто я, С.): в школі бють, катують". У свому дописові, вказуючи на цей факт, відомий мені як членові ревізійної комісії Батьківської Ради, не з чуток від „друзів", а безпосередньо від батька того учня, який зазнав тілесну кару, я ні словом не згадував про те, коли саме і скільки разів приноровлено в інтернаті тілесну кару, а зазначив лише те, що факт приноровлення тілесної кари сконстантовано, а виховник Л., який допустився цього вчинку, залишався на посаді виховника до початку листопада цього року. Деж вичитав проф. Я. з мого допису про „катавуння"? Краще було б, колиб проф. Я. не перекручував фактів, а просто відповів, чи дійсно виховник Л. залишався на своїй посаді аж до початку листопада ц. р.?

2) Виступ учнів з гімназії в кількості 16 осіб серед шкільного року проф. Я. спростовує так: дійсно 16 учнів покинули школу, бо склали матуру. Тут проф. Я. вже не гидує вжити свідомого перекручення фактів. Справді, на 11-ій стор. друкованого звідомлення гімназії за підписом тогож проф. Я. дослівно читаємо:

	кляса IV.	VI.	VII.	Разом:
Серед року виступили	1	5	10	16

Матуру склали зовсім інші особи і то в літньому півріччі, як про це свідчить теж звідомлення на 8-ій стор. На доказ правдивости свого твердження прикладаю друковане звідомлення гімназії.

3) Виключення учнів з гімназії проф. Я. спростовує так: виключено не учнів гмназії, а учнів матуральних курсів, і не дітей, як було зазначено в дописові, а парубків. А щодо того, що вони поїхали до Франції, то це сталося, між іншим, з причини їх цікавости. В мому дописові було сказано, що без жалю виключено з гімназії **підлітків** (не дітей, як перекручує проф. Я.). Назву серед них учня **гімназії**, а не матуральних курсів, А. М-ка, що серед них були й учні матуральних курсів, суті не змінює, бо Педагогічна Рада була одна як для гімназії, так і для мат. курсів. Чи не з цікавости опинився тепер дехто з цих нещасних парубків (за термінольогією проф. Я.) аж у Мароко?

4) Факт усунення з програми гімназії релігії проф. Я. пояснює поперше тим, що нема на еміграції катехитів, подруге тим, що нема згоди між батьками щодо навчання своїх дітей релігії. „Через те, щоб не було клопотів (!), заведено виховні години, на яких іде навчання релігії. І тут проф. Я. відходить від правди: Батьківська Рада на себе перебирала клопоти щодо підшукання катехитів. Щодо незгоди між батьками в цьому питанню, то в мому дописові було вказано, що релігія моглаб викладатися на засадах, встановлених в чеських школах: релігії вчаться діти тих батьків, які заявлять про це своє бажання. Мораль в гімназії... Мимоволі повстає тут питання, чи можна навчити моралі лише **словом** коли вчинки самих виховників розходяться з моралю?

5) Факт зачислення дітей емігрантів-наддніпрянців до громадян УССР проф. Я. спростовує так: дійсно, зараховано їх до громадян Рад. України, але чому автор допису (себто я, С.) не вважав за гріх занесення іншої частини учнів щодо їхньої державної приналежности до Польщі? На це відповідаю: в факті занесення дітей емігрантів-наддніпрянців вбачаю акт злої волі проф. Я., що підписав звідомлення гімназії, а не вважаю за гріх занесення учнів-галичан, що живуть у Празі на основі польського пашпорту, до польського горожанства.

6) Накінець факт переслідування „Сокола" проф. Я. спростовує так: цього ніколи не було й нема. Я навів цей факт на підставі звіту президії Ради Батьків (див. 4-а стор. звіту).

На цьому й кінець спростуванню, бо, не кажучи вже, проф. Я., на заслугуючи неправдивостей мого допису не вистачилоб місця. А проте знайшлося в дописові проф. Я. місця на те, щоб знов повторити, як гаразд стоять справи в гімназії: „Учні отримують усе потрібне до життя — до найменшої речі. Відношення учителів до учнів щире й сердечне". Словом, можна сказати, не життя, а рай! А ще більше уділено місця на те, щоб оганьбити мене, автора допису в „Ділі" про українську гімназію, в очах громадянства. А для цього є вже випробована метода — від оборони перейти до наступу. Яких тільки закидів не висуває на мою адресу проф. Я., — і ворожнечу до галичан, і змагання зруйнувати українську гімназію, „яка так щиро й витревало служить на користь усього українського народу", і польонофільство, і навіть недвозначно приписує мені авторство анонімних інформацій в чеських часописах! На всі ці закиди проф. Я. можу сказати одно: ніколи в свому житті нічого не писав без свого підпису, — такого порядку додержуюся і в своїй літературній праці у чеських часописах (**Ceská osvěta**, **Casopis čsl. knihovniku**, **„Uhor"** і ін.), а тому не можу не поставитися з рішучим осудом проти негідної кампанії, яка ведеться в справі української гімназії в чеських часописах анонімними дописувачами; все своє життя присвятив я праці на культурно-освітньому полі й ніколи не руйнував здобутків духової культури; ніколи не ділив інтересів України в залежности від цього чи того боку Збруча, — досить вказати на те, що я брав участь в уряді Зах. Области У. Н. Р., як референт Державного Секретаріяту Народньої Освіти, і з того часу став активним співробітником багатьох галицьких часописів. А про моє „польонофільство" може свідчити моя стаття „Політика Польщі в справі українського шкільництва в Галичині" яка вміщена ніде інде, як в галицькому часописові „Учительське Слово" (чч. 10-12 за 1927 р.) та мій виступ на Міжнародньому Зїзді — „Через школу до миру", де я змалював політику Польщі у відношенні до українського шкільництва. Але що все це значить в очах проф. Я., якому йде не про те, щоб заповнити свій допис річевим спростуванням фактів, мною наведених в „Ділі", а про те, щоб тишком-нишком провести через свій допис інсинуації на мою адресу.

Коли якість допису може характеризувати його автора, як про це пише проф. Я., то справді порівнання мого допису й допису проф. Я. дає для цього відповідний матеріял: У свому дописові я ні разу не дозволив собі говорити натяками, а завжди ставив крапку над і, зазначуючи ініціялами прізвища тих осіб, про які йде мова в дописові, тоді як проф. Я., нападаючи на анонімних дописувачів, сам увесь час ухиляється відкрити ті анонімии, які для нього є розшифровані, — визначні „фігури" в добі української самостійности, потайна делєгація до чеської влади і т. д.

Ще одно слово щодо української преси. Так, українська преса справді є, як пише проф. Я., остання зусилля виснити правду в справі української гімназії (до цього часу я старався виснити цю правду шляхом безпосередніх зносин з Сенатом Українського Педаг. Інституту, але ніяких наслідків ні зносини не дали), одначе цю правду можна висувати лише тоді, коли обі сторони вживають чесних засобів боротьби за правду. Отже й після допису проф. Я. залишаюся при свому твердженню, що справа з українською гімназією в Празі стоїть дуже зле й по цей день, як про це можуть свідчити вже нові факти з життя гімназії, хочаб учинок учителя Л-го, який виявив своє „сердечне" відношення до учениці старшої 7-ої кляси у формі відомої комбінації з трьох пальців — відчас лекції!

Як попередній мій допис, так і цей лист зовсім не є подиктований злою волею чи інстинктом руйнування, як це намагається доказати проф. Я., а написаний — є виявом єдиного почуття — підказати тим, хто керує долею дітей, що час взятися за радикальне упорядкування гімназії, щоб поставити науку й виховання в ній на ту висоту, яка личить установі, що покликана керувати українською гімназією в Празі. — Прага, 10. XII. 927. — **Ст. Сірополко.**

З театру.

„Донна Оретта", комедія в 3 актах Джіованні Форцано.

Заздалегідь треба ствердити, що ця комедія Форцана, сучасного популярного італійського письменника, збудована дуже добре сценічно і має зручний, легкий діяльог. Видно, що її автор, у нас зовсім незнаний, має добрий літературний смак і почату змогу справжньої письменницької культури й драматичного хисту.

Акція пієї комедії, виведеної на днях уперше на сцені Великого Міського Театру, відбувається у Фльоренції в часах дозрілого ренесансу, коли то люди не дуже гамували свої пристрасти. Ця історичність комедії дала нашому авторові змогу вивести перед наші очі кілька дуже інтересних типів (сама Донна Оретта, її муж, куртизана Дженовеффа, князь ді сан Жеміграно й ін.), які відтворили нам живо тодішню епоху з її розгнузданим, повним розмаху життям, з її блеском, веселістю, куртизанами, взагалі з людьми, що вміли жити.

Зокрема цікавий тип Донни Оретти, жінки купця, що управляє любощі на всі сторони наче спорт і володить мущинами, як хоче, але вкінці сама залюблюється не на жарт. Ця гарна жінка, повна жіночої хитрости й ніжности, зводить не тільки свого чоловіка, але й обох своїх любчиків: торговельного помічника Ляндо і шляхтича Боннакорсо, щоби при першій нагоді залюбитися в графові і вкінці таки здобути його для себе. Хитрощі, яких вона вживає, щоби добитися того, що вона рішила в своїй голові і в свому серці, є основою цілої комедії Форцана, яку варто побачити на сцені. Інші особи, що виступають у цій комедії, служать тільки доповненням або підчеркненням ролі Донни Оретти не виключаючи навіть куртизани Дженовеффи, яка з деякого погляду є її протиставленням.

„Донна Оретта" пройшла з великим успіхом на сцені не тільки завдяки своїй стилевости, але й завдяки добрій грі акторів. Головну ролю відіграла п-а Мазарек інтелігентно, з великою вервою й дотепом. Ролю куртизани відтворила з історичною ренесансовою стилевістю п-і Носажевська. Граф п. Шиманського був вірогостойним типом, хоч подекуди мав надто гротесковий тон. Добрий був теж муж Донни Оретти (п. Гутнер). Поменші ролі без заміту.

В театрі порожно таксамо, як в українському. **І. Н.**

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Лист до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

У відповідь на „Листа до Редакції", поміщеного в 278 числі „Діла" з 12. грудня н. р., Надзірна Рада „Народної Гостинниці" просить помістити отсе

ПОЯСНЕННЯ:

Перш усього мусимо ствердити, що до Надзірної Ради, Дирекції та Контрольної Комісії „Народної Гостинниці" входять поважні люди з ріжних станів нашого громадянства (юристи, банківці, купці й промисловці), між якими є члени основники Товариства, а також і люди які свого часу, ще в часах передвоєнної скрути, коли само існування „Народної Гостинниці" було загрожене, вирятували її від упадку, беручи на себе особисто дуже високу фінансову ґарантію за зобовязання тієї установи. Отже людям цим залежить напевно бодай стільки само на добрім імени та на поважанню „Народної Гостинниці", як і підписаним на згаданім листі до Редакції 18 особам, з яких тільки 2 є її членами.

Щодо каварні і ресторану, поміщених в камениці „Народної Гостинниці", а до яких відноситься закиди згаданого отвертого листа, то справа ця вже від самого початку введення в життя підприємства „Народної Гостинниці" спричиняла її Управі найбільші клопоти й трудноші. Надзірна Рада і Дирекція завсіди змагали до того, щоби підприємство каварні і ресторану віддати в українські руки, та на жаль всякі спроби в цім напрямі кінчались фіаском та матеріяльною стратою як для Товариства, так і для дотичних підприємців. Нпр. після уступлення в 1913 році Ив. Короликової з великими стратами, „Нар. Гостинниця" змушена була через кілька місяців провадити ресторан і каварню у власнім заряді зі стратою кільканадцять тисяч корон.

В часі війни підприємець покинув зовсім інтерес, а дохідь каварні і ресторану зареквірували австрійські а потім польські війська. Знаний у Львові промисловець Фр. Мошковач підписав тільки згодився на те, тимбільше, що він приняти дохідь від реквізиції польського війська, коли „Народна Гостинниця" до того бому віддасть в наєм. Управа ...

брав був до спілки двох українців. Опісля однак виступили вони зі спілки, а Мошкович приняв собі на тихого спільника теперішнього наємця Ціммермана. Так як Мошкович сам особисто не вів підприємства, то Управа згодилася на це віступлення тим більше, що Ціммерман дав ліпші услів, а Мошкович підлягаючи охороні льокаторів був би і так дальше вів підприємство через Ціммермана як свого адміністратора.

Надзірна Рада признає, що каварня не є ведена у відповідний спосіб, одначе констатує, що „Нар. Гостинниця“ вже від кількох літ старається за розвязання наймy, але — як досі — безуспішно, а то з причини обовязуючого закону про охорону льокаторів, який авторам листу — самим майже адвокатам, чейже добре повинен бути відомий. Коли один процес випав для „Н. Гостинниці“ некорисно, доручила її Управа новому синдикови адвокатови д-рови В. Охримовичеви внесення нового позву на розвязання найму, і цей новий процес ведеться в суді вже від кількох місяців.

Признаючи, що каварня не є належито ведена, мусимо рішучо застерегтися, будьтоби ця каварня була „норою“, бо наколи Вп. Читачі необзнайомлені з фактичним станом могли би думати, що гостям нашого готелю грозить якась небезпека або неприємність від тої „нори“. Однозначно мусимо сконстатувати, що в теперішній каварні „Нар. Гостинниці“ буває богато наших поважаних громадян а частими її гостями є також деякі з Вп. Панів, підписаних на згаданім „Листі до Редакції“.

Із цього фактичного стану виходить ясно, що публікування згаданого отвертого листа було щонайменше зайвим, коли не просто шкідливим для нашої інституції, бож автори могли дуже легко поінформуватися про дійсний стан справи, а щонайменше спрямувати свого листа до Надзірної Ради, не потребуючи оголошувати його друком.

Вкінці зі здивуванням констатуємо, мовби невластиве ведення каварні мало відстрашувати гостей від готелю. Готель „Народної Гостинниці“ є взірцево ведений, що стверджують при кожній нагоді найвибагливіші навіть чужинці і свої, що стверджують також і дотичні власти, які зачислили його до категорії першорядних готелів у Львові. Готель „Народної Гостинниці“ тішиться тому великою фреквенцією, та на жаль, переважає чужа публика, бо Шановні Автори воліють заїздити до чужих — і то навіть до неіснуючих у Львові гостинниць — таких як н. пр. згаданий ними в листі „Готель Французький“, котрий від восьми літ зовсім не істнує. — У Львові, дня 21. грудня 1927. — За Надзірну Раду „Народної Гостинниці“ у Львові:

Роман Сосновський,
голова.
Д-р Ярослав Олесницький,
секретар.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і вилвім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвале ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

ОПОВІСТКИ.

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКОГО КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩЕТ. КЛЮБУ У ЛЬВОВІ. Подається до відома усіх членів клюбу як і прихильників лещетарського спорту, що: 1) дня 28. XII. 1927, в год. 19-ій відбудеться відчит п. Ю. Старосольського в домівці Акад. Дому (вул. Супінського 21) на тему: „Наші лещетарі“. Відчит ілюстрований буде світлинами. Вступ вільний. — 2) Дня 4. січня 1928 відійде прогулька до Славська, получена з прогулькою до Головецька. Побут три дні. Залізничі знижки і власна домівка. — 3) По неділі і свята зимового сезону відбуватимуться спільні прогульки в околиці Львова. Місце і час збору будуть подавані на таблиці відомлень клюбу в книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка. — 4) Дня 11. січня 1928 розпочинається курс для початкуючих під керуванням визначних фахових сил. Для членів клюбу оплата за курс 1 зол., для нечленів 2 зол. Близчі відомлення в секретарія клюбу. Зголошення приймаються постійно підчас сходин клюбу, які відбуваються що середи від 19—21 год. в домівці Української Захоронки, вул. Руська ч. 3. — За Виділ: *Л. Шепарович*, голова; *Ю. Старосольський*, секретар. 1174 1—1

КРУЖОК „РІДНОЇ ШКОЛИ“ В РОГАТИНІ святкує в суботу 31. грудня 1927. ЮВИЛЕЙ свого 20-літнього істнування з такою програмою: 1) 9. год. зранку: Богослуження з Панахидою за померших членів у міській церкві, 2) 10. год. передпол.: Популярна Академія в салі української гімназії з рефератом першого директора тої-ж гімназії, п. Михайла Галущинського, хорами обох шкіл „Рідної Школи“ та громадянства, орхестрою гімназії та деклямаціями. Вступ на Академію за добровільними датками.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ в цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, Марійська пл. 5. Купую бриляпти, золото, срібло, плачу найвисші ціни. 3а) 47-?

ЕМЕРИТОВАНИЙ учитель українець пошукує до винайму середнє господарство, або заложить до спілки склеп або прийме від лютого 1928 відповідну посаду. За посередництво зложить 50 зол. на Рідну Школу. Оголошення прийме з чемности Агенція „Дністра“ в Стрию вул. Трибунальська 6 (для емерита). 3-3

КОЛЯДИ на мішаний хор Ярославенка за 3 золоті в легкому укладі, до набуття в кожній книгарні. 1116 1-10

КРИМСЬКИЙ плащ з лабок, спід футро оказійно на продаж, близша відомість у Карпяка вул. Куркова 11 а. 1168 1-3

ЛЕКЦІЇ англійської мови уділяє по домах. Зголошення до Адміністрації під „Англійка“. 1170 1-2

КУХАРКИ, можливо реставраційної підкухарки меткої, працьовитої з добрими порученнями на самостійну газдиню на виїзд до місточка для одного пана з видаванням 7 обідів абонаментів на добрих услвях, негайно пошукується. Зголошення „Віденський готель“ між 4—7 веч. 1177

ПІЯНІНА Арнольда ФІБІГЕРА досконалі з гарантією, дешево і на догідних умовах. Конрад Кам і Син, Львів Коперника 16. 151 1—8

ДИВАНИ, хідники, портієри, **фіранки**, меблеві матерії по фабричних цінах **ВАНК** площа Марійська 5. I. поверх. 911 17—20

ГОДИННИК Ваш буде найліпше направлений в найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха**, Львів, пл. Марійська 5. — З провінції просимо реперації присилати почтою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 36 46—?

ПРИКРАСИ на ялинку, ліхтарики, свічки, гирлянди у великім виборі по фабричних цінах поручає гуртівний склад паперу А. С. Х. Шафф Трибунальська 16. 1-.

ПАРОХІЯ ліпша 3 клм. від більшого міста з ріжними школами в Аєп. львівс. до заміни. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Діточа утіха“. 1175 1-3

ДЕРЖАВНИЙ урядник в VIII. ранзі в західній Польщі кавалер 40 літ бажає оженитись з українкою, яка рішилась би жити з ним на чужині. Тільки неанонімні зголошення з фотографією, яку виміняю за свою або зверну, прошу з повним довірям надсилати до Адміністрації „Діла“ під „Некрасавець“. 1176

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Herbata marki CZAJNIK

Це шестигодна мішанка майстерно дібрана, смакуюча захоплює і загально знана!

WINA RIEDLA
R 1880
LWOW RUTOWSKIEGO 3

Вина – Cognac
Горівки – Лікери
першорядних якостей
Едмунд Рідль
Імпорт ЧАЮ, КАВИ І ВИНА
Львів, вул Рутовського 3.
Цінники на бажання.
Поручення з провінції полагоджується відворотно.
1162 1-3

Специяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 46.
1058 **Пересвітлення Рентґеном** 15—24

Лікарсько-дентистичне Заведення
д-ра Симона Раппапорта
Якова Насса
ЛЬВІВ, вул. Сикстуська 17 II.
Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування і винимання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті на американську систему. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна знижка.
1006 Полекші в сплатах. 2—5

Подяка.

Отсим складаємо сердечну подяку Вп. п. д-ру Л. Ганкевичеви адвокатови у Львові за щирі заходи, якими причинився до випущення нашого сина Романа з тюрми.

Шухевичі.

ЛІКЕРИ зробити дома може кождий ЛІКЕРИ
у 70 ріжних смаках **„STELLA“** в 70 ріжних смаках
до набуття в аптечних складах.
Головний склад **В. Г. Мушинський** в Перемишлі, Галичина.
Для П. Т. кооператив і торговель відповідний опуст.
567 29—?

ПАНІ! Я переконалася, що певним лiком проти випадання і на поріст волосся є „Kalotrix“ від о д-ра Т. Вергуна в Сокалі. Щиру подяку і признання Вам Впр. О. Доктор за винахід досконалого середника.

Володимира Думінова
учителька в Літині.
1159 2—2

Шиіть наш часопис! **Приєднуйте передплату!**

ТРИЗУБ тижневик політики, культури, громадського життя та мистецтва, заснований Вяч. Прокоповичем, виходить в 1928 році по старому що-неділі в Парижі при участи тих самих співробітників.

Приймається передплату на 1928 рік. — Передплата у Франції на рік 120 фр., на пів року 60 фр., на три місяці 30 фр., на один місяць 12 фр. — В інших країнах: Чехія на 3 місяці 60 кор., на 1 міс. 20 кор. Німеччина на 3 міс. 12 р. м., на 1 м. 4 р. м. Польща на 3 міс. 12 зол., на 1 міс. 4 зол. Спол. Шт. Пів. Америки 3 дол., — 1 дол. Румунія на 3 міс. 360 леїв, на 1 міс. 120 л. Канада на 3 міс. 3 дол., на 1 міс. 1 дол.

Крім того журнал передплачувати й набувати можна у представників „Тризуба“: 1) В Сполучених Державах Пів. Америки — V. Kedrovsky 30 E. 7-th Street, New-York City, 2) в Канаді — W. Sikewitch, 512 Bannermann av. Winnipeg: Man. 3) в Румунії — Dm. Herodot, Strada Delea Veche, 7. Bucarest. 4) в Чехословаччині — Прага: F. Slodecky, Horni Cernosice u Prahy, Villa Krotochvil. Подебради — Академія у п. Скубія 5 в Польщі — W. Prychodko, Podwale 16 m. 13. Warszawa.

Редакція і адміністрація: 42. rue Denfert-Rochereau, Paris V.
Поштова адреса: „Le Trident“ (Tryzoub), Boite post. N. 15, Paris XIII.

ГОДИННИКИ прецизійні направляє і дешево продає **Юліян Домбровський** — **нев Розважевський** Львів, Готель Жоржа, Академічна 2. Біжутерія, також срібло власного виробу. — Догідні умови. 110 а 16—?

Найбільша в краю фабрика дзвонів
Братів Фельчинських
в Калуші, вул. Сівецька ч. 14.
в Перемишлі, вул. Красінського ч. 63.
відливає на замовлення дзвони гармонійні і поодинокі, а постійно удержує на складі звиш 200 штук готових дзвонів у вазі від 10 до 600 кг.
225 **Ціни приступні — сплата ратами.** 54—?

Е. Чикаленко: **Спогади I—III.** зол. 8·00
М. Возняк: **Шевченко і княжна Репніна** 1·50
Г. Брасюк: **Безпутні** 0·60
Служба Божа св. Иоана Золотоустого зі службами ріжних намірень *українською мовою* у перекладі о. д-ра Я. Левицького 2·50
Можна набути в Адміністрації „Діла“
Львів, Ринок 10, II. пов.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.